

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

สถานการณ์อหิวาตกโรค	349
รายงานการสอบสวนโรคทาง350	
ระบาดวิทยา อหิวาตกโรค	
มด.-เมย.	
Pyogenic abscess	352
หลังฉีดวัคซีนดีพีที	
การสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษ	362
พิษ จ.พะเยา	
รายการการสอบสวนโรค	362
ทางระบาดวิทยา การเฝ้าระวัง	
โรคคอตีบ จ.เชียงใหม่	
จำนวนสัตว์ที่พบว่าเป็น	363
Rabies กพ ๒๕๒๖	
รายงานโรคติดต่ออันตราย	364

สถานการณ์อหิวาตกโรค สัปดาห์ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๖ ได้รับรายงานผู้ป่วย ๑๔ ราย ไม่มีตายจาก ๔ จังหวัด เป็นผู้ป่วยที่มีวันเริ่มป่วยระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๓ กรกฎาคม ๔ ราย วันที่ ๑๐ - ๑๖ กรกฎาคม ๑ ราย วันที่ ๓ - ๔ กรกฎาคม ๓ ราย และวันที่ ๒๖ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๑ ราย จังหวัดที่รายงานผู้ป่วยรายใหม่เข้ามาในสัปดาห์นี้คือ.-

- กรุงเทพมหานคร ๔ ราย ที่เขตพระโขนง ๓ ราย และเขตปทุมวัน ๑ ราย
- สมุทรปราการ ๔ ราย ที่อำเภอเมืองทั้ง ๔ ราย
- จันทบุรี ๓ ราย ที่อำเภอแหลมสิงห์ ๒ ราย และอำเภอบางใหม่ ๑ ราย
- สตูล ๑ ราย ที่อำเภอเมือง
- ยะลา ๑ ราย ที่อำเภอเบตง

รวมผู้ป่วยตั้งแต่ต้นปีทั่วประเทศป่วย ๑๑๔๔ ราย ตาย ๒๔ ราย

รายงานการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยาอหิวาตกโรค - มกราคม - เมษายน

ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ มีรายงานการสอบสวนโรคอหิวาต์เพิ่มเติมมาอีก ๗ ราย จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีรายงานผลการตรวจอุจจาระผู้สัมผัส หรืออาหาร น้ำ มาด้วย

ในเดือนมีนาคม มีรายงานการสอบสวนโรคอหิวาต์เพิ่มเติมมาอีก ๓๗ ราย จาก ๓ จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช (๑๔ ราย), สุราษฎร์ธานี (๑๔ ราย) และราชบุรี (๓ ราย)

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๑๔ ราย เป็นชาย ๑๓ ราย หญิง ๑ ราย อายุระหว่าง ๕ วัน - ๖๔ ปี ผู้ป่วย ๒ จาก ๑๔ ราย มีลักษณะของการได้รับเชื้อขณะอยู่ในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช รายแรกใน ๒ ราย ดังกล่าว เป็นเด็กชาย อายุ ๕ วัน คลอดในโรงพยาบาลมหาราช ได้รับการเลี้ยงด้วยนมผง ในห้องหลังคลอดมาตลอด ไม่ได้กินนมมารดาเลย รายหลังเป็นเด็กชาย อายุ ๔ เดือน เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราชด้วยปัญหาโรคปอดบวม ๕ วันต่อมาเริ่มมีอาการอุจจาระร่วงและพบเชื้ออหิวาต์ ระหว่างที่อยู่ในโรงพยาบาลเด็กได้รับน้ำเกลือตลอด และไม่ได้กินอาหารอะไรเลยนอกจากดื่มน้ำในโรงพยาบาล (เป็นน้ำประปา) สองรายนี้ป่วยด้วยอหิวาต์ต่างกันเพียงวันเดียวคือ ๒๑ และ ๒๒ มีนาคม ตามลำดับ ผู้ป่วยทั้ง ๑๔ ราย ได้รับการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจ รวม ๖๔๔ ราย พบ V.cholerae ๑๔ ราย (๒.๓ %)

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๑๔ ราย ผู้ป่วยเป็นชาย ๘ ราย หญิง ๖ ราย อายุระหว่าง ๑ ปี ๔ เดือน - ๗๔ ปี, ๒ จาก ๑๔ ราย มีรายงานผลการตรวจอุจจาระผู้สัมผัสว่าส่งตรวจ รวม ๑๔ ราย และไม่พบเชื้ออหิวาต์, อีก ๑๓ ราย ที่เหลือไม่มีรายงานการตรวจอุจจาระผู้สัมผัส หรือการเก็บอาหาร น้ำ ส่งตรวจ

จังหวัดราชบุรี มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๓ ราย ทั้ง ๓ ราย ได้รับการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจรวม ๒๑ ราย ไม่พบเชื้ออหิวาต์ทั้งหมด พบ V. parahaemolyticus ๒ ราย (๙.๕ %) เก็บตัวอย่างน้ำดื่มมาใช้ ๖ ตัวอย่าง ไม่พบเชื้ออหิวาต์เช่นกัน

ในเดือนเมษายน มีรายงานการสอบสวนโรคอหิวาต์รวม ๓๔ ราย จาก ๑๐ จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช (๑๑ ราย), สมุทรสงคราม (๗ ราย), สุราษฎร์ธานี (๓ ราย), สุพรรณบุรี (๓ ราย), ชัยนาท (๒ ราย), ราชบุรี (๒ ราย), สมุทรสาคร (๒ ราย), และนครปฐม, ชัยภูมิ, ร้อยเอ็ด นราธิวาส (จังหวัดละ ๑ ราย)

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๑๑ ราย เป็นชาย ๖ ราย หญิง ๕ ราย อายุระหว่าง ๔ เดือน - ๕๕ ปี ๑๐ จาก ๑๑ รายได้รับการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจรวม ๑๘๓ ราย พบ V.cholerae ๔ ราย (๒.๒ %)

จังหวัดสมุทรสงคราม มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๗ ราย เป็นชาย ๔ ราย หญิง ๓ ราย อายุระหว่าง ๑ - ๖๖ ปี ๖ จาก ๗ ราย ได้รับการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจ รวม ๖๔ ราย พบ V.cholerae ๑ ราย (๑.๕ %) เก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ น้ำคลองส่งตรวจรวม ๑๘ ตัวอย่าง พบ V.cholerae ในน้ำคลอง ๑ ตัวอย่าง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายงานการสอบสวนโรค รวม ๓ ราย มีรายละเอียดการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจมาเพียงรายเดียว ว่าส่งตรวจ ๑๔ ราย และพบ V.cholerae ๑ ราย

จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายงานการสอบสวนโรครวม ๓ ราย มีรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสและการเก็บอาหารน้ำมาเพียง ๒ ราย หนึ่งในสองรายพบเชื้ออหิวาต์จากผู้สัมผัสสูงถึง ๑๑ ราย จากจำนวนส่งตรวจทั้งหมด ๒๔ ราย (๓๘ %) และพบเชื้ออหิวาต์ในน้ำ ๑ ตัวอย่าง จาก ๖ ตัวอย่าง ผู้ป่วยอีก ๑ ราย เก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจ ๔ ราย และน้ำ ๑ ตัวอย่าง ไม่พบเชื้ออหิวาต์ทั้งหมด

จังหวัดชัยนาท มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วย ๒ ราย และพบผู้ป่วยเพิ่มอีกหนึ่งราย การเก็บอุจจาระผู้สัมผัสของผู้ป่วยสองรายดังกล่าว รวม ๑๗ ราย และน้ำดื่ม น้ำใช้ ๓ ตัวอย่าง ไม่พบเชื้ออหิวาต์ทั้งหมด

จังหวัดราชบุรี เก็บอุจจาระผู้สัมผัสของผู้ป่วยสองรายส่งตรวจรวม ๔๓ ราย พบ V.cholerae ๑ ราย (๒.๓ %) การเก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ ส่งตรวจ ๖ ตัวอย่าง ไม่พบ V.cholerae

จังหวัดสมุทรสาคร มีรายงานการสอบสวนโรคผู้ป่วยอหิวาต์ ๒ ราย และพบผู้สัมผัส ๑ ราย แต่ไม่มีรายละเอียดการเก็บอุจจาระผู้สัมผัสส่งตรวจ

จังหวัดนครปฐม เก็บอุจจาระผู้สัมผัส ๕ ราย และน้ำดื่ม น้ำใช้ ส่งตรวจไม่พบเชื้ออหิวาต์ทั้งหมด จังหวัดชัยภูมิมีรายงานการเก็บอุจจาระผู้สัมผัส ๑๔ ราย และน้ำ ๓ ตัวอย่าง ส่งตรวจแต่ยังไม่ทราบผล จังหวัดร้อยเอ็ดมีรายงานเก็บอุจจาระผู้สัมผัส ๕ ราย ส่งตรวจ และไม่พบเชื้ออหิวาต์ จังหวัดนราธิวาส ผู้ป่วยมีประวัติอยู่ในประเทศมาเลเซีย เสียก่อนป่วยและเพิ่งกลับมาประเทศไทยได้เพียง ๑ ชั่วโมง จึงเริ่มป่วย

V.cholerae ที่แยกเชื้อได้ทั้งหมดยังคงเป็น V.cholerae Eltor serotype Inaba ทั้งหมด

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. นครศรีธรรมราช, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. สุราษฎร์ธานี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. ราชบุรี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. สมุทรสงคราม, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. สุพรรณบุรี, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. ชัยนาท, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. สมุทรสาคร, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. นครปฐม, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. ร้อยเอ็ด, เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สสจ. นราธิวาส

หมายเหตุ มีลักษณะการติดเชื้ออหิวาต์ในโรงพยาบาลของผู้ป่วยสองรายในจังหวัด นครศรีธรรมราช นับเป็นรายที่ ๓ และ ๔ ที่มีลักษณะเช่นนี้ ในปีนี้ (รายที่ ๑ และ ๒ อยู่ในกองระบาดวิทยา อหิวาตกโรค เดือนมกราคม, รายงานเฝ้าระวังโรค ๒๕๒๖ : ๑๔ ; ๔๖ และกองระบาดวิทยา, อหิวาตกโรค เดือนกุมภาพันธ์, รายงานเฝ้าระวังโรค ๒๕๒๖ : ๑๔ ; ๑๔๔) ควรจะได้มีการ สอดสวนโรคเพิ่มเติมในโรงพยาบาล ผู้ป่วยในจังหวัดนราธิวาส น่าจะได้รับเชื้อจากประเทศมาเลเซีย (imported case) เนื่องจากเพิ่งเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยได้ เพียงชั่วโมงเดียวก็เริ่มป่วย กรณีเช่นนี้เข้าใจว่าทางจังหวัดคงจะแจ้งรายละเอียดไปทางประเทศมาเลเซียด้วยแล้ว

pyogenic abscess หลังจากฉีดวัคซีนคอตีบ

เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๒๕ ที่เมืองแอตแลนตา, จอร์เจีย, สหรัฐอเมริกา มีเด็กป่วย ๑๒ ราย เป็นพื้นที่บริเวณฉีดวัคซีนคอตีบ (ทั้ง ๑๒ ราย เป็นผิหลังจากฉีดวัคซีน) ในจำนวนนี้เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาล ๔ ราย เนื่องจากมีอาการทางคลินิกมากหรือ เพื่อทำ incision & drainage

การเพาะเชื้อจากผิของเด็ก ๑๒ รายดังกล่าวพบเชื้อ Group A streptococci ๔ ราย , ๓ ราย ที่เหลือมีประวัติได้รับยาปฏิชีวนะมาก่อนการเพาะเชื้ออย่างน้อย ๕ วัน สำหรับเด็ก ๔ รายที่รับการรักษาในโรงพยาบาลยังพบเชื้อ Group A streptococci จากเลือดด้วย ๒ ราย เชื้อทั้ง ๑๑ ตัวอย่างนี้เป็นชนิดเดียวกันคือ : T-28, M-nontypeable serum opacity reaction (SOR) positive,

จากผู้ป่วยทั้งหมด ๑๑ รายมีไข้สูงกว่า ๓๘.๕ C ตั้งแต่ ๒ วัน หรือมากกว่า ขึ้นไป, ๗ รายมีอาการ irritability และ ๔ รายมีอาการอาเจียน, ๓ ราย มีผื่นขึ้นทั่วตัวซึ่งรายหนึ่งมีลักษณะทางคลินิคล้าย scarlet fever ผู้ป่วย ๔ ราย อายุต่ำกว่า ๖ เดือน, ๒ ราย อายุระหว่าง ๖ - ๑๑ เดือน และ ๒ รายที่เหลืออายุมากกว่า ๑ ปี

ทั้ง ๑๒ ราย ได้รับวัคซีนคิตี lot เดียวกันในช่วงระหว่าง ๑๔.๐๐ น. วันที่ ๑๔ ก.ค. ๒๕๒๕ - ๑๒.๐๐ น. วันที่ ๒๐ ก.ค. ๒๕๒๕ มีเด็กอีก ๒ ราย ที่ได้รับวัคซีนในช่วงเวลานี้เช่นกันแต่ไม่มีผื่นเกิดขึ้น มีอาการเฉพาะที่ปานกลาง ถึงรุนแรงแล้วหายเองโดยไม่ได้รับการรักษาใด ๆ หนึ่งรายและไม่มีอาการอะไรเลยอีกหนึ่งราย อัตราป่วยด้วยการเกิดผื่นในช่วงดังกล่าวจึงเท่ากับ ๑๒ จาก ๑๔ หรือ ๘๖ % ได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กอีก ๗๗ ราย ที่ได้รับวัคซีนชนิดอื่นในช่วงเวลาเดียวกันนั้นหรือรับวัคซีนคิตีในช่วง ๒ วัน ก่อนหรือหลังช่วงเวลาดังกล่าว ไม่พบเด็กป่วยเป็นผื่นเลย

คลินิกที่บริการวัคซีนนี้มีกุมารแพทย์ ๕ คน และพยาบาล ๔ คน ทำงานอยู่ โดยพยาบาลเป็นผู้ให้วัคซีนในช่วงดังกล่าวมีพยาบาล ๖ จาก ๘ คน เป็นผู้ให้วัคซีน จากขวดวัคซีนคิตี ขนาด ๗.๕ มล. ขวดหนึ่ง วิธีการ disinfection ทำโดยเช็ดปากขวดด้วยสำลีชุบแอลกอฮอล์ ๗๐ % ระหว่างที่ให้วัคซีนขวดวัคซีนจะวางไว้นอกตู้เย็น เมื่อหมดเวลาในแต่ละวันจะนำวัคซีนที่ยังไม่เปิดใช้เก็บคืนในตู้เย็นและนำมาใช้ในวันต่อไป ในวันที่ ๓๐ ก.ค. ได้เก็บตัวอย่างจาก throat, ear, scalp, vaginal, rectal และ skin จากพยาบาลทั้ง ๔ คน และมารดาของเด็กหนึ่งคนที่กล่าวกันว่าเป็น "strep carrier" ส่งเพาะเชื้อ นอกจากนั้นยังทำการเพาะเชื้อจาก disposable syringes ที่ยังไม่ได้ใช้ บริเวณที่เตรียมวัคซีนฉีด, ที่เก็บวัคซีนในตู้เย็นและ laboratory incubator ผลปรากฏว่าไม่พบ Group A streptococci เลย

คลินิกนี้ได้หยุดใช้วัคซีน lot นี้ในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๖ วัคซีนเดียวกันที่เหลืออยู่ ๔ ขวด และยังไม่เปิดใช้เมื่อนำไปตรวจก็ไม่พบเชื้อแบคทีเรียใด ๆ ส่วน thimerosal ซึ่งเป็น preservative ในวัคซีนพบว่าอยู่ในระดับปกติ

หมายเหตุ บรรณาธิการ : อาจพบ sterile abscess ได้หลังการฉีดวัคซีนคิตีโดยเฉพาะเมื่อฉีด subcutaneous อย่างไรก็ตามการเกิด pyogenic abscess ในลักษณะเป็นกลุ่มก้อนเช่นนี้ไม่น่าจะพบจากการฉีดวัคซีนคิตี การสอบสวนโรคครั้งนี้ชี้ว่าวัคซีนคิตีหนึ่งขวดจากทั้ง lot นั้นเป็นด้วย Group A streptococci ส่วนแหล่งที่มาของเชื้อโรคค้นหาไม่พบ

WHO : Weekly Epidemiological Record 1983:58;170-171.

เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ เกิดการป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษที่บ้านหมู่ที่ ๗ ต.จิม อ.ปง จ.พะเยา มีผู้ป่วย ๒๕ ราย เป็นชาย ๗ ราย หญิง ๑๘ ราย ผู้ป่วยมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องร่วง หลังจากรับประทานหัวหมูหนึ่ง มีระยะฟักตัวเฉลี่ย ๔ ช.ม. ผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเชียงคำ ไม่มีผู้เสียชีวิต

หมู่ที่เป็นสาเหตุฆ่าและแล้วขายเป็นเนื้อสดเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ส่วนหัวหมูนำไปฝังขายปลีก หัวหมูที่เหลือขายเก็บค้างคืนโดยไม่ได้ฝังอีก แล้วขายไปเข้าวันรุ่งขึ้น แก่แม่ค้ารายย่อยรายหนึ่ง ซึ่งนำไปขายต่อในหมู่บ้านที่เกิดเหตุ มีผู้รับประทานทั้งหมด ๒๗ คน และป่วย ๒๕ คนดังกล่าว คิดเป็นอัตราป่วย ๙๓ %

การสอบถามแม่ค้ารายนี้ทราบว่าไม่น่าจะมีการปนเปื้อนโดยสารเคมี เช่น ปุ๋ย หรือ ยาฆ่าแมลง ก่อนขายปลีก การตรวจร่างกายแม่ค้าไม่พบแผล หนอง หรือการเจ็บป่วยที่อาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อ การตรวจตัวอย่างหัวหมูหนึ่งที่เหลือจากรับประทานโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบเชื้อ *Staphylococcus aureus* ในปริมาณ ๗.๖×10^6 ต่อกรัม และพบ *Staphylococcal enterotoxin type A* และ C_2 บ่งชี้ว่าการเกิดโรคอาหารเป็นพิษครั้งนี้มีสาเหตุ จากการรับประทานหัวหมูหนึ่งที่ปนเปื้อนด้วย *S. aureus* ที่สร้าง enterotoxin

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง

กองวิเคราะห์อาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

รายงานการสอบสวนโรค ทางระบาดวิทยา

การเฝ้าระวังโรคคอติบ - จังหวัดเชียงใหม่

ตั้งแต่ช่วงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม มีผู้ป่วยด้วยโรคคอติบในจังหวัดเชียงใหม่ รวม ๕ ราย ๓ รายแรกเป็นเด็กชาวเขาเผ่าม้ง อายุ ๘, ๘ และ ๙ ปี ตามลำดับ อยู่ที่ หมู่ที่ ๗ ต.แม่แรม อ.แม่ริม อีก ๒ ราย เป็นเด็ก อายุ ๔ ปี อยู่ที่ หมู่ที่ ๖ ต.สบเปิง อ.แม่แตง และอายุ ๓ ปี อยู่ที่ หมู่ที่ ๑ ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง ได้ดำเนินการควบคุมโรคโดยออกค้นหาผู้ป่วยในโรงเรียนและหมู่บ้าน จ่ายยารักษาผู้ที่สงสัยและผู้สัมผัสโรค ฉีดวัคซีนคอตีบ ในเด็กเล็ก และ คีที ในเด็ก ป.๑ - ป.๖ ในโรงเรียนที่มีผู้ป่วย รวมทั้งให้สุขศึกษาแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ผู้รายงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

หมายเหตุรายงาน ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการได้รับ ภูมิคุ้มกันโรคของผู้ป่วยทั้ง ๕ ราย แบบมาด้วย น่าสังเกตว่ามีลักษณะการระบาดของคอติบเกิดขึ้นในหมู่บ้านชาวเขา ซึ่งพบผู้ป่วยในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น (๘-๙ ปี) ถึงสามราย ควรมีการเก็บ throat swabs ในกลุ่มผู้สัมผัสผู้ป่วยส่งตรวจร่วมด้วย